

Flora- en faunatoets t.b.v. het Bestemmingsplan Hoogvliet Noordoost

Projectcode

NL.IMRO.0599.BP1133HvtNoord-co01

Datum

8-3-2021

Versie

V3

Opdrachtgever

J. Ekkelenkamp (Bureau
bestemmingsplannen)

Opsteller

K.J. van Veen

Collegiale toetser

I. Beijeman

Samenvatting

Voor Hoogvliet Noordoost wordt een nieuw bestemmingsplan opgesteld dat getoetst dient te worden aan vigerende natuur wet- en regelgeving.

Binnen het bestemmingsplangebied worden verschillende ontwikkelingen mogelijk gemaakt. Onderzoek naar de aanwezige flora en fauna en beschermde gebieden is noodzakelijk voor aanvang van deze ruimtelijke ontwikkelingen. Bij ruimtelijke activiteiten die binnen een bestaande bestemming vallen (bijvoorbeeld sloop en nieuwbouw van woningen of renovatie), dient voorafgaand aan de uitvoering ervan tevens een aanvullend flora- en faunaonderzoek te worden uitgevoerd. Indien er in de toekomst overige ontwikkelingen gepland worden, waarbij een bestemmingsplanwijzing of projectbestemmingsplan noodzakelijk is, dan dient opnieuw getoetst te worden aan de Wet natuurbescherming. Eventuele benodigde ontheffingen dienen verkregen én aan voldaan te zijn voordat met de realisatie van de ontwikkelingen begonnen kan worden.

Voor het bestemmingsplan zijn de Omgevingsverordening Zuid-Holland, voor wat betreft het Natuurnetwerk Nederland en de gebiedsbescherming en soortenbescherming onder de Wet natuurbescherming relevant.

Het meest dichtbij gelegen Natura 2000-gebied (Oude Maas) ligt buiten de invloedssfeer van mogelijke ruimtelijke ontwikkelingen in het bestemmingsplangebied. Dit geldt ook voor stikstof omdat het natuurgebied Oude Maas hiervoor ongevoelig is. Stikstofeffecten van dit plan op andere Natura 2000-gebieden zijn onderzocht, uit dit onderzoek blijkt dat er geen effecten zijn.

Negatieve effecten op het Natuurnetwerk Nederland als gevolg van het vaststellen van het bestemmingsplan zijn uitgesloten. Binnen het bestemmingsplangebied liggen geplande ontwikkelingen ter plaatse van gebied die zijn aangewezen op de Rotterdamse Natuurkaart.

In het bestemmingsplangebied zijn potenties voor jaarrond beschermde nesten van huismus en gierzwaluw aanwezig. In bomen binnen het gebied zijn potenties aanwezig voor sperwer, buizerd en ransuil. Hiernaast is er potentie voor Habitatrichtlijnsoorten zoals gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, meervleermuis, laatvlieger, rosse vleermuis, watervleermuis en gewone grootoorvleermuis. Het plangebied heeft tevens potenties voor de niet van ontheffing vrijgestelde Nationaal beschermde soort steenmarter en wel van ontheffing vrijgestelde algemene soorten zoogdieren en amfibieën.

Geadviseerd wordt om bij renovatie, sloop en nieuwbouw gebouwen geschikt te maken voor medebewoning door vleermuizen, huismus, gierzwaluw of bijen (natuurinclusief bouwen). Kansen voor natuur liggen met name bij het ontwikkelen van natuurvriendelijke oevers, het behouden van het groen, het aanplanten van bomen met een ondergroei van struiken en het extensief beheren van graslanden. De onder de Wet natuurbescherming geregelde bescherming van houtopstanden valt buiten deze toetsing.

Inhoudsopgave

1. Inleiding	6
2. Planbeschrijving	7
2.1 Bestemmingsplangebied	7
2.2 Door het bestemmingsplan mogelijk gemaakte ontwikkelingen	7
3. Wetgeving en beleid	9
3.1 Het bestemmingsplan en natuurwetgeving	9
3.2 Rotterdams duurzaamheidsbeleid en ecologie	9
3.2.1 Rotterdamse Natuurkaart	9
3.3 Beschrijving natuurwaarden	10
3.4 Algemene beschrijving	10
3.5 Beschermde natuurgebieden	10
3.6 Rotterdamse Natuurkaart	12
3.7 Beschermde soorten	13
3.7.1 Bureauonderzoek	13
3.7.2 Verkennend veldonderzoek	13
3.7.2.1 Soorten Vogelrichtlijn	14
Jaarrond beschermde nesten	14
Niet jaarrond beschermde nesten	14
(Algemene) broedvogels	14
3.7.2.2 Soorten Habitatrichtlijn	15
Vleermuizen	15
Grondgebonden zoogdieren	15
Reptielen en amfibieën	15
Overige soortgroepen	16
3.7.2.3 Nationaal beschermde soorten	16
Grondgebonden zoogdieren	16
Vissen	16
Reptielen en amfibieën	16
Overige soortgroepen	17
3.8 Zorgplicht	17

4. Gevolgen voor natuurgebieden en flora en fauna	18
4.1 Beschermde en waardevolle natuurgebieden	18
4.2 Ontwikkelingen binnen bestaande bestemmingen in het kader van beschermde soorten	18
4.3 Door het bestemmingsplan mogelijk te maken ontwikkelingen	18
4.3.1 Locatie 1	19
4.3.2 Locatie 2	20
4.3.3 Locatie 3	20
4.3.4 Locatie 4	20
4.3.5 Locatie 5	21
4.3.6 Locatie 6	21
4.3.7 Locatie 7	22
4.3.8 Locatie 8	22
4.3.9 Locatie 9	23
4.3.10 Locatie 10	23
4.3.11 Locatie 11	24
4.3.12 Locatie 12	24
5. Kansen door de ontwikkelingen	25
5.1 Duurzaamheid	25
6. Conclusies en aanbevelingen	26
6.1 Beschermde soorten	26
6.2 Beschermde natuurgebieden	26
6.3 Aanbevelingen	27
Literatuurlijst	28
Bijlage 1: Foto's bestemmingsplangebied	29
Bijlage 2: wetgevende kaders	32
Wet natuurbescherming	32
Bescherming van gebieden	32
Bescherming van soorten	33
Bescherming van houtopstanden	34
Zorgplicht	34

1. Inleiding

Het nieuwe bestemmingsplan ‘Hoogvliet Noordoost’ dat in 2019/2020 wordt opgesteld, vervangt het huidige bestemmingsplan van “Hoogvliet Noordoost” en overige bestemmingsplannen binnen het bestemmingsplangebied (zie Tabel 1). De aanleiding voor het opstellen van een nieuw bestemmingsplan is dat het nu geldende bestemmingsplan aan vernieuwing toe is. Hierbij worden alle andere bestemmingsplannen binnen het plangebied meegenomen. Het opstellen van het nieuwe bestemmingsplan gebeurt in het kader van het meerjarenprogramma voor de actualisering van bestemmingsplannen. Daarnaast zijn er in het bestemmingsplangebied recente ontwikkelingen die aanleiding geven tot herziening.

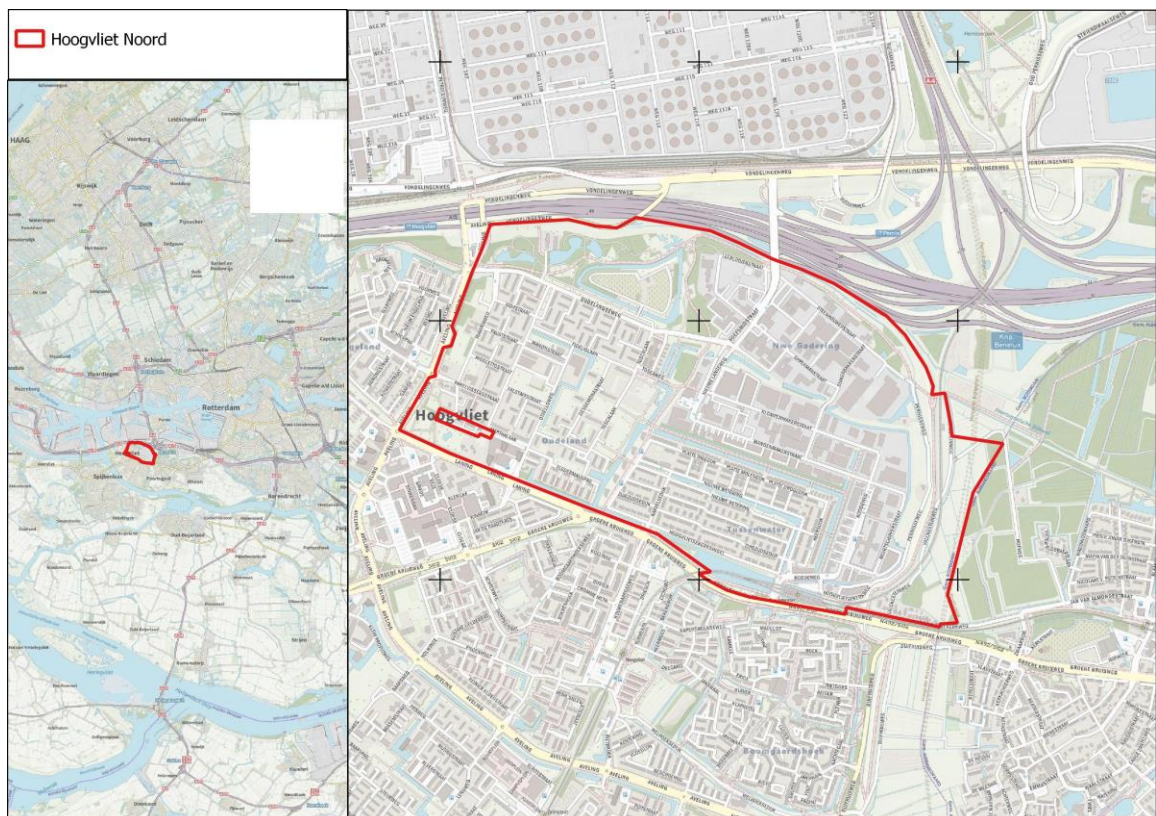
Het onderzoek heeft tot doel in beeld te brengen welke natuurwaarden in de huidige situatie binnen het beoogde bestemmingsplan aanwezig zijn en potentiële conflicten die kunnen optreden bij toekomstige ontwikkelingen. Een nieuw opgesteld bestemmingsplan of een wijziging of actualisatie van een bestaand bestemmingsplan dient getoetst te worden aan vigerende natuurwet- en regelgeving en mag hier geen tegenstrijdigheden mee opleveren. Het betreft hier de:

- Juridische kaders: Wet natuurbescherming;
- Beleidskaders: Natuurnetwerk Nederland (voormalige PEHS), Rotterdams duurzaamheidsbeleid, Rotterdams ecologiebeleid.

2. Planbeschrijving

2.1 Bestemmingsplangebied

Het plangebied is onderdeel van het gehele stadsdeel Hoogvliet en wordt grofweg begrensd door de A15 (noord) de gemeentegrens (oost), de Groene Kruisweg/Laning (zuid) en de Aveling (west) (zie Afbeelding 1). Het plangebied betreft de bebouwde kom van Hoogvliet. Het bestemmingsplangebied is opgedeeld in verschillende secties. Langs de zuidgrens liggen woonwijken met woonhuizen en appartementencomplexen waaronder de wijk Oudeland, in het noordoosten ligt een groot industrieterrein met loodsen en bedrijfskantoren en langs de noordwestrand ligt het Oudelandse Park. Binnen het bestemmingsplangebied is een netwerk aan watergangen aanwezig, waarvan de oevers doorgaans zijn belijnd met bomen. Langs de randen van het bestemmingsplangebied zijn doorlopende boomgroepen aanwezig.

Afbeelding 1: Het bestemmingsplangebied Hoogvliet Noordoost is met een rode contour weergegeven.

2.2 Door het bestemmingsplan mogelijk gemaakte ontwikkelingen

Op 12 locaties vindt mogelijk transformatie plaats naar woningbouw. Eén van deze locaties betreft enkel een functiewijziging (locatie 12). De exacte invulling van de plannen en de

ontwerpen zijn reeds nog niet bekend. Voor de locaties zijn enkel aannames bekend. Het gaat om de locaties weergegeven Tabel 1 en Afbeelding 2.

Tabel 1: Overzicht ontwikkelingen

Locatie, Nummer	Naam (evt.)	Adres	Feitelijk gebruik van kavel	Planologisch maximaal toegestaan gebruik	Bestemming in het nieuwe bp	Start sloop/bouw, (indien bekend)	Max. bouwhoogte of max. aantal
1	bouwweld M			14 woningen	14 woningen	2021	3
2	bouwweld I	Wilhelm Tellhof		55 woningen		2021	3 tot 10
3	Weboma locatie, plot N	Wilhelm Tellhof 4 t/m 32			80 woningen	?	tot 10
4	bouwweld B			12 woningen		2022	3
5	bouwweld E			37 woningen		2022	3
6	bouwweld H			29 woningen		2022	3
7	bouwweld A			52 woningen		2025	3
8	bouwweld D			34 woningen		2026	3
9	bouwweld G			25 woningen		2022	3
10	bouwweld C			28 woningen		2026	3
11	bouwweld F			20 woningen		2022	3
12			gemengde bebouwing-1		gemengde bebouwing		1

 Ontwikkellocaties
 Hoogvliet Noord

Afbeelding 2: ontwikkellocaties Hoogvliet Noordoost. Bron: Gemeente Rotterdam.

3. Wetgeving en beleid

3.1 Het bestemmingsplan en natuurwetgeving

De Wet natuurbescherming kent geen procedurele vereisten bij het opstellen van ruimtelijke plannen. In de toelichting van het bestemmingsplan dient te worden gemotiveerd dat het plan uitvoerbaar is binnen de kaders van de Wet natuurbescherming. Bij vaststelling van het bestemmingsplan dienen de resultaten van het natuuronderzoek derhalve bekend te zijn om hier uitsluitel over te kunnen geven.

De aard van het bestemmingsplan bepaalt in zekere mate de manier van toetsing. In bepaalde gevallen maakt een bestemmingsplan concrete ontwikkelingen mogelijk die getoetst moeten worden. Andere bestemmingsplannen zijn consoliderend van aard. Het bestemmingsplan maakt echter altijd indirect (kleine) ontwikkelingen mogelijk. Bij ruimtelijke ontwikkelingen dient daarom tijdig voorafgaand aan de werkzaamheden een flora- en faunaonderzoek te worden uitgevoerd naar de specifieke effecten van de betreffende ontwikkeling op potentieel aanwezige beschermde flora en fauna.

Het is de verantwoordelijkheid van de initiatiefnemer om na te gaan in hoeverre nader onderzoek en/of een ontheffing noodzakelijk is bij nieuwe ontwikkelingen, zoals sloop en ingrijpende renovaties, maar ook bij wijzigingen in watergangen/partijen en het rooien van bomen en struiken. Dit dient voorafgaand aan de uitvoering te gebeuren en geldt bij alle ruimtelijke ontwikkelingen, ongeacht of deze binnen het bestemmingsplan mogelijk zijn. Mogelijk worden n.a.v. de voorgenomen ontwikkeling eisen gesteld aan de uitvoering en geldt een compensatieplicht. Het is aan te bevelen hier in een vroeg stadium rekening mee te houden. Daarnaast geldt bij werkzaamheden in het kader van ruimtelijke ontwikkeling altijd de zorgplicht conform de Wet natuurbescherming.

3.2 Rotterdams duurzaamheidsbeleid en ecologie

In het Programma Duurzaam 2015 – 2018 zijn 10 duurzaamheidsopgaven geformuleerd. Inzetten op vergroten van de biodiversiteit en ecologische robuustheid kan een positieve bijdrage leveren aan de volgende van deze duurzaamheidsopgaven:

- Bevorderen van duurzame gebiedsontwikkeling.
- Voorbereiden op de gevolgen van klimaatverandering.
- Groener maken van de stad.

3.2.1 Rotterdamse Natuurkaart

Op 18 maart 2014 is door B&W de Rotterdamse Natuurkaart¹ vastgesteld. In dit beleidsinstrument zijn de ambities van de gemeente Rotterdam op het gebied van de ecologie en natuur vastgelegd. Ingezet wordt op het verbinden van gebieden waar ecologische kwaliteit aanwezig is. In het kaartgedeelte van de Rotterdamse Natuurkaart is de ecologische structuur van de gemeente Rotterdam op hoofdlijnen weergegeven. De Natuurkaart is een instrument om

¹ <https://rotterdam.maps.arcgis.com/home/webmap/viewer.html?webmap=29d2499ad015475492f726d02e07b1de>

ruimtelijke ontwikkelingen te ondersteunen. De kaart geeft kerngebieden waar hoge ecologische waarden aanwezig zijn of verwacht kunnen worden en de reeds aanwezige verbindingzones tussen deze kerngebieden en de verbindingzones met het Natuurnetwerk. De Rotterdamse Natuurkaart signaleert ook de knelpunten in de ecologische structuur. In de Rotterdamse Natuurkaart is geen verbinding gemaakt met het Rotterdamse duurzaamheidsbeleid.

3.3 Beschrijving natuurwaarden

3.4 Algemene beschrijving

Het bestemmingsplangebied betreft hoofdzakelijk bebouwd gebied langs de noordrand van Hoogvliet. Het betreft twee woonwijken (Oudeland en Tussenwater), het industrieterrein De Gadering en het Oudelandse park. De watergangen binnen de wijken zijn doorgaans belijnd met bomen waarbij veel gebruik is gemaakt van populier, wilg, gewone es en paardenkastanje. Tussen de bebouwing zijn grazige velden aanwezig.

Bebouwing is in het overgrote deel van het plangebied aanwezig. Dit betreft de wijk Oudeland met vooral woonhuizen en appartementencomplexen met een plat dak. Hoogbouw is hier grotendeels afwezig. Doorgaans zijn de appartementencomplexen niet hoger dan 5 woonlagen. Langs de Marthalaan is een complex van 12 etages aanwezig. De wijk Tussenwater betreft hoofdzakelijk woonhuizen met een met dakpannen belegd dak. De woonhuizen zijn opgebouwd uit een bakstenen muur met een luchtpouw en open stootvoegen.

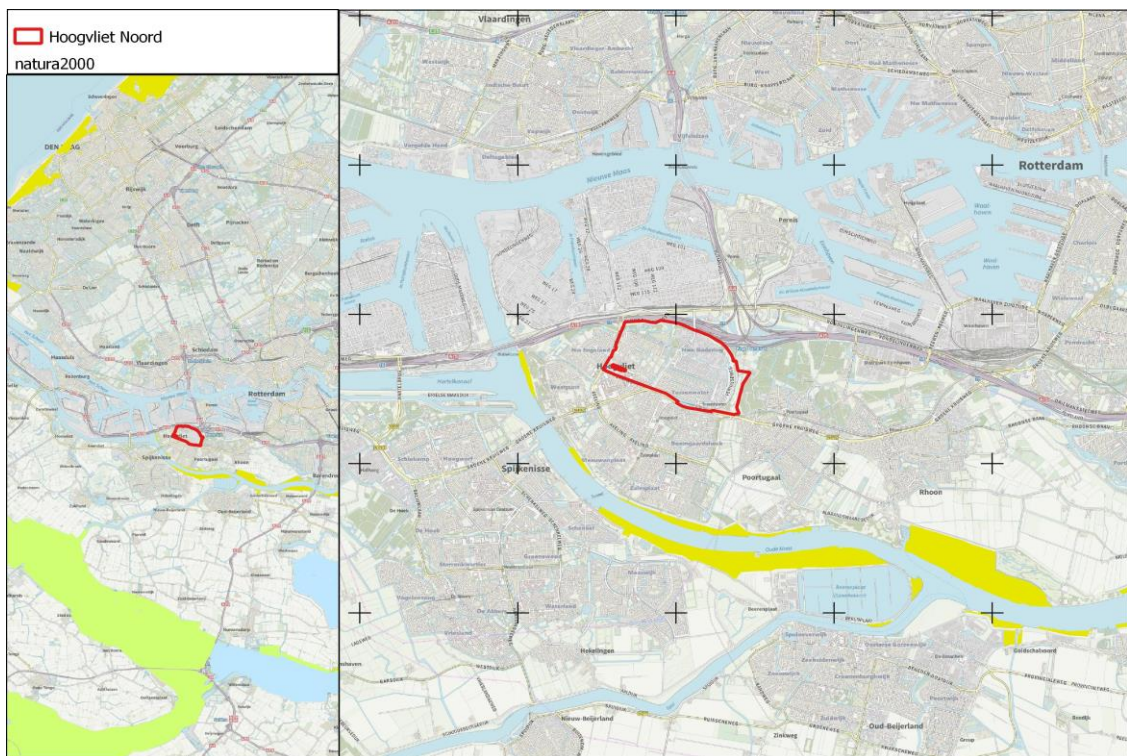
Op het industrieterrein zijn met name kantoorgebouwen en loodsen met platte daken aanwezig. De bebouwing is doorgaans niet hoger dan 4 woonlagen. Verspreid binnen het bestemmingsplangebied zijn appartementencomplexen aanwezig tot 13 hoog. De kantoren zijn veelal opgebouwd uit bakstenen al dan niet met een aanwezige luchtpouw. De loodsen bestaan vaak uit metaal en kunststof. Op het industrieterrein is nagenoeg geen groen aanwezig. Hier zijn enkele smalle sloten en hagen aanwezig. Doorlopende bomenrijen ontbreken binnen het industriegebied. Langs de randen zijn wel bomenrijen aanwezig.

Het Oudelandse Park betreft een groengebied van circa 18 ha. Het betreft een bosgebied met meerdere vijvers en wordt doorkruist door wandelpaden. In het Oudelandse Park is een scala aan boomsoorten aanwezig. De ondergroei bestaat doorgaans uit kruiden van voedselrijke bodem. In meerdere bomen zijn spleten en (spechten)holten aanwezig.

3.5 Beschermde natuurgebieden

In de omgeving van het plangebied zijn diverse beschermde natuurgebieden gelegen.

Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied is gelegen op circa 1,2 kilometer ten westen van het bestemmingsplangebied (zie Afbeelding 3) en betreft de Oude Maas en aangrenzende uiterwaarden. Verschillende onderdelen van dit Natura 2000-gebied liggen in de directe omgeving. Binnen dit Natura 2000-gebied zijn geen aangewezen habitattypen gelegen. Het meest dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied buiten de Oude Maas betreft het Haringvliet op circa 9,9 kilometer ten zuiden van het plangebied.

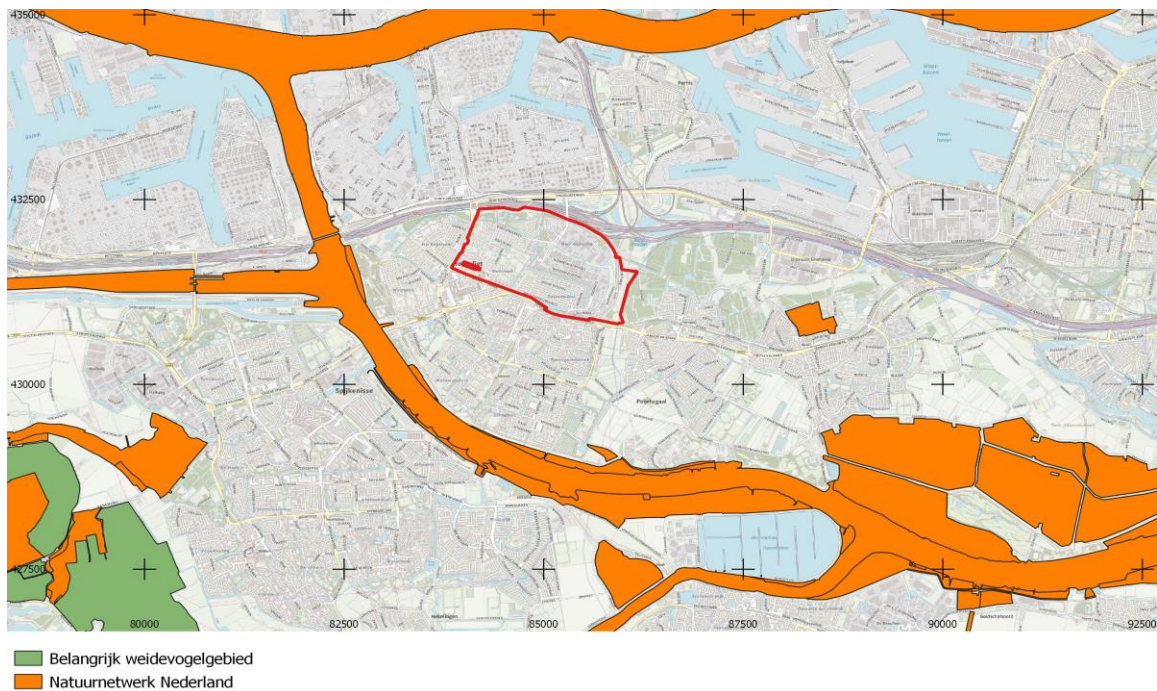
Afbeelding 3: Het bestemmingsplangebied is met een rode contour weergegeven. In kleur weergegeven de Natura 2000-gebieden. Bron: <http://pzh.b3p.nl/viewer/app/NNN>.

Rondom het bestemmingsplangebied liggen meerdere onderdelen van het Natuurnetwerk Nederland (NNN) (zie Afbeelding 4):

- De Oude Maas en aangrenzende oevers zijn volledig aangegeven als NNN-gebied. Het open water bestaat uit het beheertype N02.01 Rivier- en Moeraslandschap. Op de oevers zijn op 1,1 kilometer tot de grens van het plangebied de beheertypen N01.03 Rivier- en Moeraslandschap, N14.01 Rivier- en Beekbegeleidend bos en N05.04 Dynamisch Moeras, N14.03 Haagbeuken- en Essenbos en N12.02 Kruiden- en faunarij grasland aanwezig.
- Op 1,9 kilometer ten oosten van het bestemmingsplangebied ligt het Binnenland van Rhoon. Hier zijn de beheertypen N12.02 Kruiden- en faunarij grasland, N14.03 Haagbeuken- en essenbos, N17.03 Park- en stinzenbos, N17.05 Wilgengriend, N4.02 Zoete plas, L01.01 Poel en L01.07 Laan aanwezig.

Het dichtstbijzijnde 'belangrijk weidevogelgebied' ligt op een afstand van circa 5,1 kilometer ten zuidwesten van het bestemmingsplangebied en betreft polder Simonshaven.

Dichtstbijzijnd onderdeel 'strategische reservering natuur' is aanwezig op een afstand van 18,8 kilometer ten westen van het plangebied en betreft de Schapengors grenzend aan Rockanje.

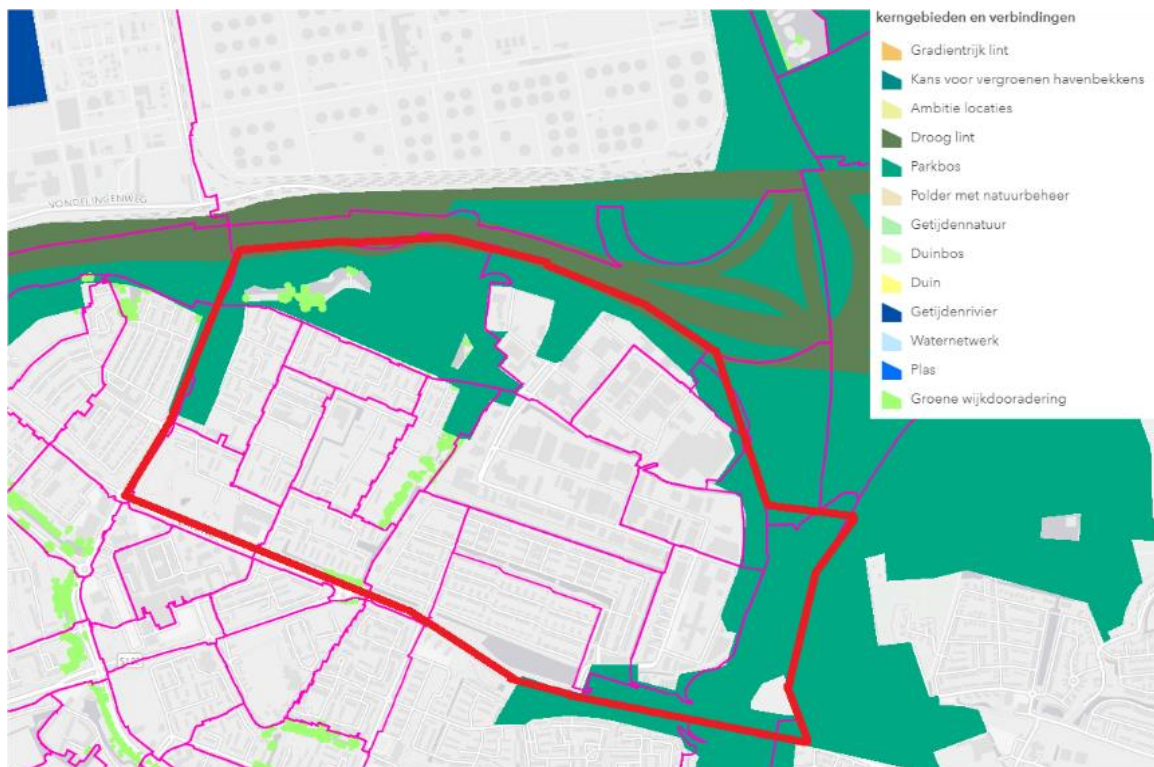

Afbeelding 4: Het bestemmingsplangebied is met een rode contour weergegeven. In kleur weergegeven het Natuurnetwerk Nederland en Belangrijke weidevogelgebied. Bron: provincie Zuid- Holland.

3.6 Rotterdamse Natuurkaart

Op de natuurkaart is te zien dat het hele noordelijk (waaronder het Oudelandse Park) en oostelijk deel van het bestemmingsplangebied buiten de bebouwde kom is aangewezen als Parkbos. Verschillende houtopstanden binnen het Oudelandse Park en de wijk Oudeland zijn aangewezen als Groene Wijkdooradering (zie Afbeelding 5).

Binnen de ontwikkellocaties 6, 9 en 11 liggen aangewezen Groene wijkdooradering. Dit betreffen bomen (paardenkastanje en gewone es) op het grasland naast een watergang.

Afbeelding 5: Het bestemmingsplangebied is met een rode contour weergegeven. In kleur zijn de kernegebieden en verbindingzones van de Natuurkaart Rotterdam weergegeven. Bron: Natuurkaart Rotterdam.

3.7 Beschermde soorten

3.7.1 Bureauonderzoek

Er is gebruik gemaakt van de database Natuur op GISWEB van de gemeente Rotterdam. Hierin zijn alle waarnemingen flora en fauna opgenomen binnen gemeente Rotterdam van de afgelopen jaren. Uit de database blijkt dat binnen en grenzend aan het bestemmingsplangebied diverse beschermde soorten zijn aangetroffen (zie volgende paragrafen).

Behalve waarnemingen van in de Wet natuurbescherming beschermde soorten planten en dieren zijn in de natuurdatabank ook waarnemingen van rode lijst soorten opgenomen. Rode lijst soorten zijn niet altijd beschermd middels de Wet natuurbescherming. Het zijn soorten die in Nederland bedreigd zijn. Rode lijst soorten zijn indicatief voor hogere natuurwaarden.

3.7.2 Verkennend veldonderzoek

In opdracht van de Gemeente Rotterdam is door een deskundig ecooloog van Ecoresult B.V. op 29 april 2020 het bestemmingsplangebied globaal bekeken op aanwezigheid van, en potenties voor beschermde soorten en de algehele natuurkwaliteit en -kwantiteit (zie Bijlage 1 voor foto's). Het plangebied is enkel vanaf de openbare weg bekeken. De bevindingen van dit veldbezoek komen terug in de algemene beschrijving in paragraaf 3.4 en de paragrafen 3.7 t/m 3.8. Daar waar het soort specifieke bevindingen betreft zijn deze additioneel opgenomen in de paragrafen voor de ontwikkellocaties in paragraaf 4.3.

3.7.2.1 Soorten Vogelrichtlijn

Jaarrond beschermde nesten

In de natuurdatabase zijn in het bestemmingsplangebied meerdere waarnemingen van vogels met jaarrond beschermde nesten aanwezig, te weten de huismus en gierzwaluw. Een gedeelte van Hoogvliet is in 2018 geïnventariseerd op aanwezigheid van kolonies huismus en gierzwaluw². Het industriegebied De Gadering en de wijk Tussenwater zijn hierbij niet geïnventariseerd. Daarnaast is een eerdere inventarisatie in 2016 uitgevoerd. De verblijfplaatsen van zowel huismus zijn geclusterd in de wijk ten noorden van de Fideliolaan, in de wijk Oudeland. Hier zijn de vaste rust- en verblijfplaatsen aanwezig onder de boeiborden van woningen met een plat dak. Tijdens het onderzoek in 2016 zijn tevens nestplaatsen huismus aangetroffen rondom de Toscalaan en Don Carloshof. Deze zijn in 2018 niet waargenomen, maar dit geeft aan dat de bebouwing wel geschikt is voor de soort.

Waarnemingen van gierzwaluw zijn bekend uit de wijk ten zuiden van het Fledermauspad. Dit zijn binnen Oudeland de enige woningen met een zadeldak met dakpannen.

Binnen het bestemmingsplangebied zijn met name de bebouwing belegd met dakpannen geschikt voor vaste rust- en verblijfplaatsen van huismus en gierzwaluw. De woningen met een plat dak herbergen doorgaans geen geschikte openingen voor deze soorten om te broeden. In enkel deelwijken wijkt het boeibord dusdanig dat hier onder geschikte ruimten aanwezig zijn. Voor overige vogels met een jaarrond beschermde verblijfplaatsen gebouwen is de bebouwde kom binnen het bestemmingsplangebied ongeschikt wegens de stedelijke ligging.

In het bestemmingsplangebied is potentieel geschikt habitat voor vaste rust- en verblijfplaatsen van vogels met jaarrond beschermde nesten in bomen aanwezig. In het Oudelandse park of de boomgroepen grenzend aan de A15 kunnen sperwer, ransuil of buizerd tot broeden komen.

Niet jaarrond beschermde nesten

In het plangebied is broedhabitat aangetroffen voor soorten waarvan de nesten niet jaarrond beschermd zijn. Deze zogeheten Categorie 5-soorten zijn wel jaarrond beschermd als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen. In het bestemmingsplangebied kunnen soorten verwacht worden zoals spreeuw, koolmees, pimpelmees, boomkruiper, zwarte kraai en ekster.

(Algemene) broedvogels

In het bestemmingsplangebied kan een scala aan water-, boom-, struweel- en gebouwbroedende vogelsoorten verwacht worden. Waargenomen in het bestemmingsplangebied zijn onder andere roodborst, wilde eend, meerkoet, waterhoen, zanglijster, houtduif, winterkoning en kleine mantelmeeuw.

² Meurs F.A. van, & Van der Neut, M.J.A., 2019. MER20190709v01

3.7.2.2 Soorten Habitatrichtlijn

Vleermuizen

Volgens de natuurdatabase van de Gemeente Rotterdam zijn in het bestemmingsplangebied waarnemingen van vleermuizen bekend, verspreid over meerdere jaren. De meeste gegevens zijn afkomstig vanuit onderzoeken uitgevoerd in het kader van de flora- en faunawet of Wet natuurbescherming. Het betreft waarnemingen van verblijfplaatsen van gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis, laatvlieger (zomer-, kraam-, paar- en (massa) winterverblijfplaatsen), en van gewone grootoorvleermuis en rosse vleermuis (overvliegend en foeragerend). De waarnemingen betreffen momentopnames, niet het hele bestemmingsplangebied is integraal onderzocht. Deze waarnemingen geven daarom geen compleet beeld van de aanwezige populaties vleermuizen en verblijfplaatsen.

Nagenoeg alle woonhuizen, kantoorgebouwen en appartementencomplexen in het bestemmingsplangebied zijn geschikt als verblijfplaats voor gebouwbewonende vleermuizen. De overgrote meerderheid van deze bebouwing bevat open stootvoegen, openingen rondom regenpijpen, ruimtes tussen gevel en dakpannen, wijkende boeiborden en/of metalen dakstrips die toegang verschaffen tot de spouwmuren en nissen in de gevels. Hier is potentie voor individuele winter-, zomer-, paar- en kraamverblijfplaatsen van met name gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, meervleermuis en laatvlieger. Massawinterverblijfplaatsen van gewone dwergvleermuizen kunnen aanwezig zijn in de aanwezige bebouwing met een grotere massa zoals hoge appartementencomplexen, woontorens en kantoorgebouwen. De loodsen bestaande uit glas, metaal en kunststof op het bedrijventerrein zijn doorgaans ongeschikt voor vleermuizen wegens het ontbreken van geschikte openingen en ruimten.

In het Oudelandse Park zijn bomen aanwezig met afgebroken takken en/of spechtenholten. Hier is potentie aanwezig voor vaste rust- en verblijfplaatsen van boombewonende vleermuizen, zijnde ruige dwergvleermuis, rosse vleermuis, watervleermuis en gewone grootoorvleermuis voor zomer-, kraam-, en paar-, en winterverblijfplaatsen. Alle soorten zijn in het Oudelandse Park waargenomen.

Binnen het bestemmingsplangebied bevinden zich meerdere lijnvormige structuren (watergangen, bomenrijen, bosgebieden) die door vleermuizen gebruikt kunnen worden als foerageergebied en/of (essentiële) vliegroute. Het Oudelandse park is onderdeel van essentieel foerageergebied.

Grondgebonden zoogdieren

Het bestemmingsplangebied is ongeschikt voor vaste rust- en verblijfplaatsen van grondgebonden zoogdieren, opgenomen in de Habitatrichtlijn, zoals bever, Noordse woelmuis en otter. Het plangebied is gelegen in stedelijk gebied, waardoor geschikt habitat voor deze soorten ontbreekt.

Vissen

Het bestemmingsplangebied is ongeschikt voor Habitatrichtlijn soorten vissen zoals Atlantische steur, houting, fint, zalm en rivierprik. Geschikt habitat in de vorm van rivieren en getijdenwateren zijn afwezig.

Reptielen en amfibieën

Het bestemmingsplangebied is ongeschikt voor soorten reptielen en amfibieën van de Habitatrichtlijn. Geschikt habitat voor rugstreeppad in de vorm van zand- of veengronden met ondiepe, visarme of visloze poelen of slootjes ontbreekt. Geschikt habitat voor zandhagedis, heikikker of kamsalamander in de vorm van zandgronden, ondiepe poelen, veenweidegebied met sterk begroeide oevers of bospoelen is afwezig. Het plangebied ligt tevens buiten het natuurlijk verspreidingsgebied van deze soorten.

Overige soortgroepen

Overige Habitatrichtlijnsoorten worden op basis van habitatvereisten en bekende verspreidingsgegevens niet verwacht binnen het bestemmingsplangebied.

3.7.2.3 Nationaal beschermde soorten

Grondgebonden zoogdieren

Het bestemmingsplangebied is geschikt voor Nationaal beschermde grondgebonden zoogdieren, waarvoor geen vrijstelling geldt in de provincie Zuid-Holland. Aanwezigheid van steenmarter is in het plangebied vastgesteld. Er is een waarneming van steenmarter in het noordelijk deel van het Oudelandse park. De soort kan binnen het gebied gebruik maken van de aaneengesloten groene linten langs sloten en wegen, de begraafplaats en groene achtertuinen. Vaste rust- en verblijfplaatsen kunnen zich bevinden in konijnenholen, puinhopen of in ondergrondse ruimten onder schuurtjes en gebouwen.

Het plangebied is ongeschikt voor andere Nationaal beschermde zoogdieren zonder provinciale vrijstelling. Geschikt habitat in de vorm van aaneengesloten bosgebied, nat veenweidegebied of anderzijds ecologisch beheerde terreinen is afwezig.

In het bestemmingsplangebied kunnen verder Nationaal beschermde grondgebonden zoogdieren worden verwacht waarvoor in de provincie Zuid-Holland een vrijstelling geldt. Dit betreffen met name verschillende soorten (spits-) muizen, egel, vos en konijn. Geschikt habitat voor deze soorten is aanwezig in de groene zones en tuinen.

Vissen

Open water is verspreid aanwezig binnen het bestemmingsplangebied. Deze watergangen zijn ongeschikt voor Nationaal beschermde soorten vissen. Beschermde vissen betreffen met name beekvissen en grote modderkruiper. Het plangebied ligt niet binnen het verspreidingsgebied van deze soorten. Binnen het bestemmingsplangebied kunnen wel algemeen voorkomende vissoorten waaronder brasem, karper, blankvoorn, vetje en tiendoornige stekelbaars worden verwacht.

Reptielen en amfibieën

Het plangebied is redelijkerwijs ongeschikt voor Nationaal beschermde reptielen en amfibieën zowel vrijgesteld als niet vrijgesteld van ontheffing. Geschikte voortplantingswateren in de vorm van afgesloten poelen zijn afwezig en geschikte groenstructuren om te schuilen zijn nagenoeg afwezig. Tevens ligt het plangebied buiten het natuurlijk verspreidingsgebied van soorten als

Alpenwatersalamander. Het plangebied is wel geschikt voor Nationaal beschermde soorten die wel van ontheffing zijn vrijgesteld. Geschikt habitat is aanwezig voor bruine kikker, bastaardkikker, meerkikker, gewone pad en kleine watersalamander.

Overige soortgroepen

Overige Nationaal beschermde soorten worden op basis van habitatvereisten en bekende verspreidingsgegevens niet verwacht binnen het bestemmingsplangebied.

3.8 Zorgplicht

Naast een aantal strikt beschermde Habitatrichtlijnsoorten zijn ook Nationaal beschermde soorten te verwachten waarvoor in de provincie Zuid-Holland een vrijstelling geldt. Dit betreffen algemene zoogdieren (konijn, egel, vos, konijn, ree en diverse muizensoorten) en algemene amfibieën (gewone pad, bruine kikker, bastaardkikker, meerkikker en kleine watersalamander). Daarnaast zijn diersoorten die niet in een beschermingskader van de Wet natuurbescherming vallen aanwezig (vissen, insecten, etc). Voor deze soorten geldt de zorgplicht van de Wet natuurbescherming.

4. Gevolgen voor natuurgebieden en flora en fauna

4.1 Beschermd en waardevolle natuurgebieden

Het plangebied ligt op korte afstand van Natura 2000-gebied 'Oude Maas'. Negatieve effecten op dit Natura 2000-gebied zijn uit te sluiten wegens de afstand tot het gebied. Het gebied kent daarnaast geen stikstofgevoelige habitat.

De dichtstbijzijnde stikstofgevoelige habitat ligt op een afstand van circa 16 kilometer ten noordwesten van het plangebied in Solleveld en Kapittelduinen. Voor het bestemmingsplan is een AERIUS-berekening uitgevoerd waarbij alle ontwikkelingen binnen het bestemmingsplangebied zijn meegenomen. Uit de berekening blijkt dat er zowel bij de aanlegfase als de gebruiksfase geen stikstofdepositie hoger dan 0,00 mol/ha/jr optreedt. Negatieve effecten door stikstofdepositie zijn derhalve uitgesloten.

Binnen ontwikkellocaties 6, 9 en 11 ligt aangewezen Groene wijkdooradering. Dit betreffen bomen (gewone es en paardenkastanje). Het is onzeker of deze bomen door de ontwikkelingen worden aangetast. Indien dit het geval is dient contact opgenomen te worden met de stadsecologen van de gemeente Rotterdam om af te stemmen of en zo ja, op welke wijze dient te worden gehandeld.

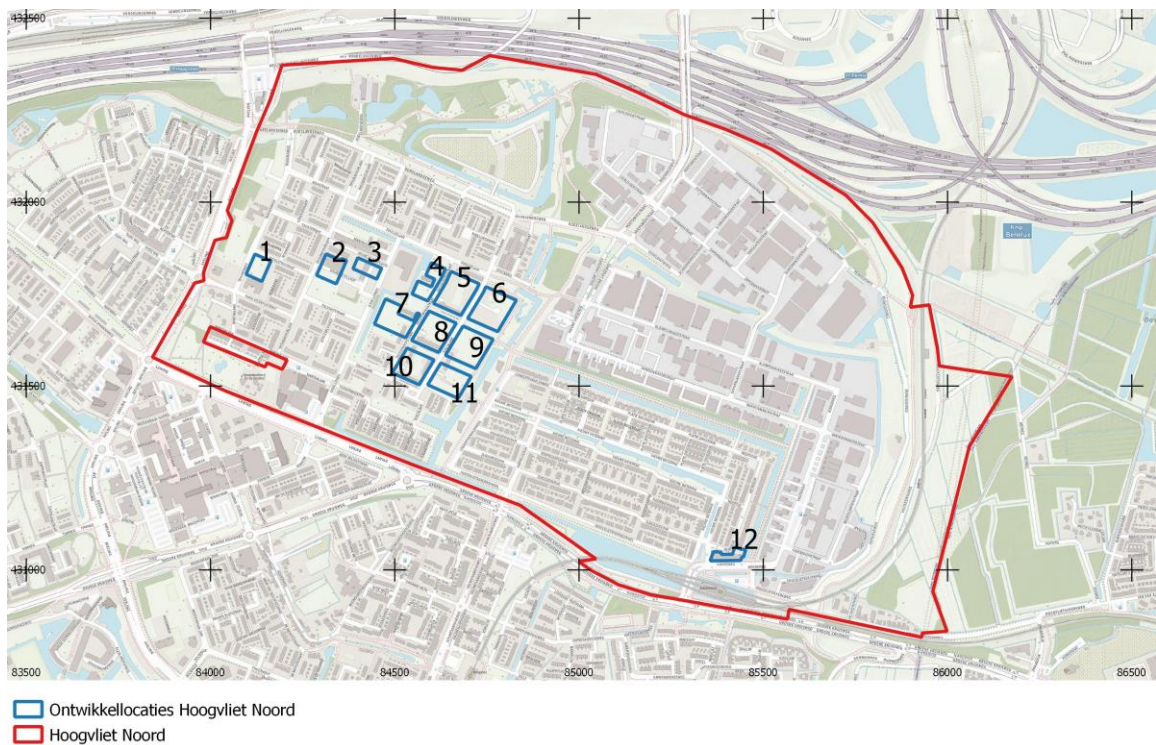
Geen van de ontwikkellocaties bevindt zich in Natuurnetwerk Nederland. De Omgevingsverordening van de provincie Zuid-Holland kent geen toetsing ten aanzien van externe werking op Natuurnetwerk Nederland. Nadere toetsing is niet nodig. Het aanvragen van een vergunning op de Omgevingsverordening ten aanzien van Natuurnetwerk Nederland is niet nodig.

4.2 Ontwikkelingen binnen bestaande bestemmingen in het kader van beschermde soorten

De effecten op in het plangebied aanwezige beschermde flora en fauna door toekomstige, nu nog niet voorziene, ruimtelijke ingrepen die passen binnen de huidige bestemmingen dienen voorafgaand aan de uitvoering getoetst te worden. Hierbij is te denken aan sloopwerkzaamheden, renovatiewerkzaamheden (zoals gevelisolatie, vervangen van het dak, boeiborden of kozijnen), herinrichting van het terrein, het herinrichten van de groenstructuren of verandering. In hoofdstuk 3 is inzicht gegeven in (potentieel) aanwezige beschermde Habitatrichtlijnsoorten, Vogelrichtlijnsoorten en Nationaal beschermde soorten.

4.3 Door het bestemmingsplan mogelijk te maken ontwikkelingen

Het bestemmingsplan maakt een paar concrete ontwikkelingen mogelijk, de beoordeling van de effecten is per ontwikkellocatie beschreven. De locatie van de ontwikkellocaties is weergegeven in Afbeelding 6.

Afbeelding 6: Ligging ontwikkellocaties. Bron: Gemeente Rotterdam.

4.3.1 Locatie 1

Betreft een gazon met enkele solitaire bomen. Het plangebied is geschikt voor algemene broedvogels en categorie 5 soorten vogels en Nationaal beschermde zoogdieren vrijgesteld van ontheffing. In de aanwezige bomen zijn geen boomnesten aangetroffen en zijn geen spleten of holten aanwezig die door boombewonende vleermuizen gebruikt kunnen worden.

Schadelijke effecten door uitvoering van de werkzaamheden op bezette voortplantingsplaatsen van algemene vogels en categorie 5 soorten vogels zijn te voorkomen (in gebruik zijnde vogelnesten mogen in principe nooit worden verstoord) door onder andere buiten het broedseizoen te werken (buiten grofweg de periode 1 maart – 31 juli). Deze periode kan langer of korter zijn op basis van de soort en de weersomstandigheden. Indien er binnen het broedseizoen gewerkt wordt in het plantsoen is voorafgaand aan de werkzaamheden een inspectie door een deskundig (stads)ecoloog noodzakelijk. Bij het aantreffen van een broedgeval zullen werkzaamheden moeten worden uitgesteld en/of mag in een geruime afstand rondom de nestlocatie niet worden gewerkt, dit is afhankelijk van de soort en zal worden bepaald door de ecoloog.

4.3.2 Locatie 2

Betreft bestaande bebouwing met detailhandel en een terrein waar reeds gewerkt wordt. In de bebouwing zijn potenties aanwezig voor vaste rust- en verblijfplaatsen van vleermuizen (gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, laatvlieger). Er zijn stenen muren met een luchtsponw en open stootvoegen aanwezig. Het plangebied is daarnaast geschikt voor algemene broedvogels en categorie 5 soorten vogels en Nationaal beschermde zoogdieren vrijgesteld van ontheffing.

Negatieve effecten door werkzaamheden zijn op voorhand niet uitgesloten. Als gevolg van de herinrichting kunnen verblijfplaatsen en functionele leefgebieden verloren gaan, waardoor de Wet wordt overtreden. Nader onderzoek naar vleermuizen is noodzakelijk om effecten te kunnen uitsluiten.

Schadelijke effecten door uitvoering van de werkzaamheden op bezette voortplantingsplaatsen van algemene vogels en categorie 5 soorten vogels zijn te voorkomen (in gebruik zijnde vogelnesten mogen in principe nooit worden verstoord) door onder andere buiten het broedseizoen te werken (buiten grofweg de periode 1 maart – 31 juli). Deze periode kan langer of korter zijn op basis van de soort en de weersomstandigheden. Indien er binnen het broedseizoen gewerkt wordt in het plantsoen is voorafgaand aan de werkzaamheden een inspectie door een deskundig (stads)ecoloog noodzakelijk. Bij het aantreffen van een broedgeval zullen werkzaamheden moeten worden uitgesteld en/of mag in een geruime afstand rondom de nestlocatie niet worden gewerkt, dit is afhankelijk van de soort en zal worden bepaald door de ecoloog.

4.3.3 Locatie 3

Betreft een appartementencomplex van 3 lagen met op de begane grond detailhandel. In de bebouwing zijn potenties aanwezig voor vaste rust- en verblijfplaatsen van vleermuizen (gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, laatvlieger). Er zijn stenen muren met een luchtspouw en open stootvoegen aanwezig. Het plangebied is daarnaast geschikt voor algemene broedvogels en categorie 5 soorten vogels en Nationaal beschermde zoogdieren vrijgesteld van ontheffing.

Negatieve effecten door werkzaamheden zijn op voorhand niet uitgesloten. Als gevolg van de herinrichting kunnen verblijfplaatsen en functionele leefgebieden verloren gaan, waardoor de Wet wordt overtreden. Nader onderzoek naar vleermuizen is noodzakelijk om effecten te kunnen uitsluiten.

Schadelijke effecten door uitvoering van de werkzaamheden op bezette voortplantingsplaatsen van algemene vogels en categorie 5 soorten vogels zijn te voorkomen (in gebruik zijnde vogelnesten mogen in principe nooit worden verstoord) door onder andere buiten het broedseizoen te werken (buiten grofweg de periode 1 maart – 31 juli). Deze periode kan langer of korter zijn op basis van de soort en de weersomstandigheden. Indien er binnen het broedseizoen gewerkt wordt in het plantsoen is voorafgaand aan de werkzaamheden een inspectie door een deskundig (stads)ecoloog noodzakelijk. Bij het aantreffen van een broedgeval zullen werkzaamheden moeten worden uitgesteld en/of mag in een geruime afstand rondom de nestlocatie niet worden gewerkt, dit is afhankelijk van de soort en zal worden bepaald door de ecoloog.

4.3.4 Locatie 4

Betreft een grasveld met enkele lage bomen. In één van de bomen hangt een vleermuiskast. Het plangebied is geschikt voor algemene broedvogels en categorie 5 soorten vogels en Nationaal beschermde zoogdieren vrijgesteld van ontheffing. Grenzend aan het plangebied staat bebouwing die geschikt is voor vaste rust- en verblijfplaatsen in gebouwen (gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis en laatvlieger).

Indien binnen 10 meter van de bestaande bebouwing wordt gebouwd of de aanwezige bebouwing extra worden aangelicht dan in de referentiesituatie aanwezig is, is aanvullend onderzoek naar vleermuizen nodig.

Indien de bomen dienen te worden gekapt, dient uitgezocht te worden onder welke voorwaarden de aanwezige vleermuiskasten geplaatst zijn en dienen de vleermuiskasten, al dan niet na goedkeuring van bevoegd gezag, verplaatst te worden of verwijderd te worden.

Schadelijke effecten door uitvoering van de werkzaamheden op bezette voortplantingsplaatsen van algemene vogels en categorie 5 soorten vogels zijn te voorkomen (in gebruik zijnde vogelnesten mogen in principe nooit worden verstoord) door onder andere buiten het broedseizoen te werken (buiten grofweg de periode 1 maart – 31 juli). Deze periode kan langer of korter zijn op basis van de soort en de weersomstandigheden. Indien er binnen het broedseizoen gewerkt wordt in het plantsoen is voorafgaand aan de werkzaamheden een inspectie door een deskundig (stads)ecoloog noodzakelijk. Bij het aantreffen van een broedgeval zullen werkzaamheden moeten worden uitgesteld en/of mag in een geruime afstand rondom de nestlocatie niet worden gewerkt, dit is afhankelijk van de soort en zal worden bepaald door de ecoloog.

4.3.5 Locatie 5

Betreft een appartementencomplex van 5 lagen en de omringende ruimte waaronder een grasveld. Hier zijn enkele sierbomen aanwezig. In de bebouwing zijn potenties aanwezig voor vaste rust- en verblijfplaatsen van vleermuizen (gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, laatvlieger). Er zijn stenen muren met een luchtsponw en open stootvoegen aanwezig. Het plangebied is daarnaast geschikt voor algemene broedvogels en categorie 5 soorten vogels en Nationaal beschermde zoogdieren vrijgesteld van ontheffing.

Negatieve effecten door werkzaamheden zijn op voorhand niet uitgesloten. Als gevolg van de herinrichting kunnen verblijfplaatsen en functionele leefgebieden verloren gaan, waardoor de Wet wordt overtreden. Nader onderzoek naar vleermuizen is noodzakelijk om effecten te kunnen uitsluiten.

Schadelijke effecten door uitvoering van de werkzaamheden op bezette voortplantingsplaatsen van algemene vogels en categorie 5 soorten vogels zijn te voorkomen (in gebruik zijnde vogelnesten mogen in principe nooit worden verstoord) door onder andere buiten het broedseizoen te werken (buiten grofweg de periode 1 maart – 31 juli). Deze periode kan langer of korter zijn op basis van de soort en de weersomstandigheden. Indien er binnen het broedseizoen gewerkt wordt in het plantsoen is voorafgaand aan de werkzaamheden een inspectie door een deskundig (stads)ecoloog noodzakelijk. Bij het aantreffen van een broedgeval zullen werkzaamheden moeten worden uitgesteld en/of mag in een geruime afstand rondom de nestlocatie niet worden gewerkt, dit is afhankelijk van de soort en zal worden bepaald door de ecoloog.

4.3.6 Locatie 6

Betreft een braakliggend terrein dat wordt gebruikt voor de opslag van bouw materiaal. Op het terrein staan enkele solitaire lage bomen. Langs de Toscalaan staan meerdere lindes. Het plangebied (begroeiing) is geschikt voor algemene broedvogels en Nationaal beschermde zoogdieren vrijgesteld van ontheffing.

Schadelijke effecten door uitvoering van de werkzaamheden op bezette voortplantingsplaatsen van algemene vogels en categorie 5 soorten vogels zijn te voorkomen (in gebruik zijnde vogelnesten mogen in principe nooit worden verstoord) door onder andere buiten het broedseizoen te werken (buiten grofweg de periode 1 maart – 31 juli). Deze periode kan langer of korter zijn op basis van de soort en de weersomstandigheden. Indien er binnen het broedseizoen gewerkt wordt in het plantsoen is voorafgaand aan de werkzaamheden een inspectie door een deskundig (stads)ecoloog noodzakelijk. Bij het aantreffen van een broedgeval zullen werkzaamheden moeten worden uitgesteld en/of mag in een geruime afstand rondom de nestlocatie niet worden gewerkt, dit is afhankelijk van de soort en zal worden bepaald door de ecoloog.

4.3.7 Locatie 7

Betreft een appartementencomplex van 5 lagen en de omringende ruimte waaronder een grasveld met enkele solitaire bomen en een dubbele rij populieren langs een watergang. Aan de populieren hangen meerdere vleermuiskasten.

In de bebouwing zijn potenties aanwezig voor vaste rust- en verblijfplaatsen van vleermuizen (gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, laatvlieger). Er zijn stenen muren met een luchtpouw en open stootvoegen aanwezig. Het plangebied is daarnaast geschikt voor algemene broedvogels en categorie 5 soorten vogels en Nationaal beschermde zoogdieren vrijgesteld van ontheffing. De rij populieren is geschikt als essentiële vliegroute.

Negatieve effecten door werkzaamheden zijn op voorhand niet uitgesloten. Als gevolg van de herinrichting kunnen verblijfplaatsen en een essentiële vliegroute verloren gaan, waardoor de Wet wordt overtreden. Nader onderzoek naar vleermuizen is noodzakelijk om effecten te kunnen uitsluiten.

Indien de bomen dienen te worden gekapt, dient uitgezocht te worden onder welke voorwaarden de aanwezige vleermuiskasten geplaatst zijn en dienen de vleermuiskasten, al dan niet na goedkeuring van bevoegd gezag, verplaatst te worden of verwijderd te worden.

Schadelijke effecten door uitvoering van de werkzaamheden op bezette voortplantingsplaatsen van algemene vogels en categorie 5 soorten vogels zijn te voorkomen (in gebruik zijnde vogelnesten mogen in principe nooit worden verstoord) door onder andere buiten het broedseizoen te werken (buiten grofweg de periode 1 maart – 31 juli). Deze periode kan langer of korter zijn op basis van de soort en de weersomstandigheden. Indien er binnen het broedseizoen gewerkt wordt in het plantsoen is voorafgaand aan de werkzaamheden een inspectie door een deskundig (stads)ecoloog noodzakelijk. Bij het aantreffen van een broedgeval zullen werkzaamheden moeten worden uitgesteld en/of mag in een geruime afstand rondom de

nestlocatie niet worden gewerkt, dit is afhankelijk van de soort en zal worden bepaald door de ecoloog.

4.3.8 Locatie 8

Betreft een appartementencomplex van 5 lagen en de omringende ruimte waaronder een grasveld. Hier zijn enkele sierbomen aanwezig. In de bebouwing zijn potenties aanwezig voor vaste rust- en verblijfplaatsen van vleermuizen (gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, laatvlieger). Er zijn stenen muren met een luchtsponw en open stootvoegen aanwezig. Het plangebied is daarnaast geschikt voor algemene broedvogels en categorie 5 soorten vogels en Nationaal beschermde zoogdieren vrijgesteld van ontheffing.

Negatieve effecten door werkzaamheden zijn op voorhand niet uitgesloten. Als gevolg van de herinrichting kunnen verblijfplaatsen en functionele leefgebieden verloren gaan, waardoor de Wet wordt overtreden. Nader onderzoek naar vleermuizen is noodzakelijk om effecten te kunnen uitsluiten.

Schadelijke effecten door uitvoering van de werkzaamheden op bezette voortplantingsplaatsen van algemene vogels en categorie 5 soorten vogels zijn te voorkomen (in gebruik zijnde vogelnesten mogen in principe nooit worden verstoord) door onder andere buiten het broedseizoen te werken (buiten grofweg de periode 1 maart – 15 augustus). Indien er binnen het broedseizoen gewerkt wordt in het plantsoen is voorafgaand aan de werkzaamheden een controle door een deskundig ecoloog noodzakelijk.

4.3.9 Locatie 9

Betreft een appartementencomplex van 5 lagen en de omringende ruimte waaronder een grasveld. Hier zijn enkele sierbomen aanwezig. In de bebouwing zijn potenties aanwezig voor vaste rust- en verblijfplaatsen van vleermuizen (gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, laatvlieger). Voor deze ontwikkeling is reeds aanvullend onderzoek uitgevoerd en is reeds ontheffing van de Wnb aangevraagd³. Het plangebied is daarnaast geschikt voor algemene broedvogels en categorie 5 soorten vogels en Nationaal beschermde zoogdieren vrijgesteld van ontheffing.

Schadelijke effecten door uitvoering van de werkzaamheden op bezette voortplantingsplaatsen van algemene vogels en categorie 5 soorten vogels zijn te voorkomen (in gebruik zijnde vogelnesten mogen in principe nooit worden verstoord) door onder andere buiten het broedseizoen te werken (buiten grofweg de periode 1 maart – 31 juli). Deze periode kan langer of korter zijn op basis van de soort en de weersomstandigheden. Indien er binnen het broedseizoen gewerkt wordt in het plantsoen is voorafgaand aan de werkzaamheden een inspectie door een deskundig (stads)ecoloog noodzakelijk. Bij het aantreffen van een broedgeval zullen werkzaamheden moeten worden uitgesteld en/of mag in een geruime afstand rondom de

³ Veen, K.J. van. 2020. Activiteitenplan gewone dwergvleermuis. In het kader van de Wet natuurbescherming. Plangebied: Sloopflats Oudeland (Fideliolaan 2-78 en Toscalaan 560-610), Hoogvliet. Rapportkenmerk: ER20200104v01. Ecoresult B.V., Dordrecht

nestlocatie niet worden gewerkt, dit is afhankelijk van de soort en zal worden bepaald door de ecooloog.

4.3.10 Locatie 10

Betreft drie appartementencomplexen van 5 lagen en de omringende ruimte waaronder een grasveld. Hier zijn enkele sierbomen aanwezig. In de bebouwing zijn potenties aanwezig voor vaste rust- en verblijfplaatsen van vleermuizen (gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, laatvlieger). Er zijn stenen muren met een luchtsponw en open stootvoegen aanwezig. Het plangebied is daarnaast geschikt voor algemene broedvogels en categorie 5 soorten vogels en Nationaal beschermde zoogdieren vrijgesteld van ontheffing.

Negatieve effecten door werkzaamheden zijn op voorhand niet uitgesloten. Als gevolg van de herinrichting kunnen verblijfplaatsen en functionele leefgebieden verloren gaan, waardoor de Wet wordt overtreden. Nader onderzoek naar vleermuizen is noodzakelijk om effecten te kunnen uitsluiten.

Schadelijke effecten door uitvoering van de werkzaamheden op bezette voortplantingsplaatsen van algemene vogels en categorie 5 soorten vogels zijn te voorkomen (in gebruik zijnde vogelnesten mogen in principe nooit worden verstoord) door onder andere buiten het broedseizoen te werken (buiten grofweg de periode 1 maart – 31 juli). Deze periode kan langer of korter zijn op basis van de soort en de weersomstandigheden. Indien er binnen het broedseizoen gewerkt wordt in het plantsoen is voorafgaand aan de werkzaamheden een inspectie door een deskundig (stads)ecoloog noodzakelijk. Bij het aantreffen van een broedgeval zullen werkzaamheden moeten worden uitgesteld en/of mag in een geruime afstand rondom de nestlocatie niet worden gewerkt, dit is afhankelijk van de soort en zal worden bepaald door de ecooloog.

4.3.11 Locatie 11

Betreft een appartementencomplex van 5 lagen en de omringende ruimte waaronder een grasveld met enkele solitaire bomen en een parkeerterrein. Hier zijn enkele bomen aanwezig (gewone es en paardenkastanje). In de bebouwing zijn potenties aanwezig voor vaste rust- en verblijfplaatsen van vleermuizen (gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, laatvlieger). Voor deze ontwikkeling is reeds aanvullend onderzoek uitgevoerd en is reeds ontheffing aangevraagd⁴. Het plangebied is daarnaast geschikt voor algemene broedvogels en categorie 5 soorten vogels en Nationaal beschermde zoogdieren vrijgesteld van ontheffing.

Schadelijke effecten door uitvoering van de werkzaamheden op bezette voortplantingsplaatsen van algemene vogels en categorie 5 soorten vogels zijn te voorkomen (in gebruik zijnde vogelnesten mogen in principe nooit worden verstoord) door onder andere buiten het broedseizoen te werken (buiten grofweg de periode 1 maart – 31 juli). Deze periode kan langer of korter zijn op basis van de soort en de weersomstandigheden. Indien er binnen het broedseizoen gewerkt wordt in het plantsoen is voorafgaand aan de werkzaamheden een inspectie door een

⁴ Veen, K.J. van. 2020. Activiteitenplan gewone dwergvleermuis. In het kader van de Wet natuurbescherming. Plangebied: Sloopflats Oudeland (Fideliolaan 2-78 en Toscalaan 560-610), Hoogvliet. Rapportnummer: ER20200104v01. Ecoresult B.V., Dordrecht

deskundig (stads)ecoloog noodzakelijk. Bij het aantreffen van een broedgeval zullen werkzaamheden moeten worden uitgesteld en/of mag in een geruime afstand rondom de nestlocatie niet worden gewerkt, dit is afhankelijk van de soort en zal worden bepaald door de ecoloog.

4.3.12 Locatie 12

Dit betreft een appartementencomplex van 7 lagen. De bebouwing is geschikt voor vleermuizen zijnde gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis voor de functies zomer-, paar- en solitaire winterverblijfplaats. Geschikte locaties zijn aanwezig onder de dakranden. Overige potenties voor beschermde soorten ontbreken.

Negatieve effecten zijn uitgesloten. Er vinden geen fysieke werkzaamheden plaats, het betreft enkel een functiewijziging.

Algemeen

Alle ontwikkellocaties zijn geschikt voor vaste rust- en verblijfplaatsen voor Nationaal beschermde soorten die in de provincie Zuid- Holland zijn vrijgesteld van ontheffingsplicht.

Aanvullend onderzoek naar Nationaal beschermde soorten vrijgesteld van ontheffing is niet noodzakelijk, wel geldt te allen tijde de zorgplicht. De zorgplicht houdt in dat indien mogelijk schadelijke effecten zoveel mogelijk dienen te worden voorkomen. Te denken valt aan het ongeschikt maken van het terrein voorafgaand aan de werkzaamheden, het verplaatsen van dieren naar veilige locaties buiten het werkgebied indien zij voorafgaand of tijdens de werkzaamheden worden aangetroffen, of het werken in één richting waarbij de dieren een vlucht mogelijkheid hebben. Overleg met de desbetreffende betrokken ecoloog is nodig om te bepalen welke vervolgstappen concreet genomen dienen te worden t.a.v. werken volgen de Algemene Zorgplicht.

Locatie	Naam	Vleermuizen Gebouwbewonend	Vogels Jaarrond beschermde nesten Gebouwen	algemene broedvogels Cat. 5 soorten	Nationaal beschermd (vrijgesteld)
1	bouwveld M	0	0	x	x
2	bouwveld I	x	0	x	x
3	Weboma locatie	x	0	x	x
4	bouwveld B	0	0	x	x
5	bouwveld E	x	0	x	x
6	bouwveld H	0	0	x	x
7	bouwveld A	x	0	x	x
8	bouwveld D	x	0	x	x
9	bouwveld G	0	0	x	x
10	bouwveld C	0	0	x	x
11	bouwveld F	0	0	x	x
12		0	0	0	x

X: Potenties aanwezig

0: potenties zijn afwezig

Afbeelding 7: Potenties beschermde soorten per ontwikkellocatie.

5. Kansen door de ontwikkelingen

5.1 Duurzaamheid

Aan de duurzaamheidsopgaven uit het Programma Duurzaam kan vanuit ecologie op de volgende manier een bijdrage worden geleverd:

- Het gebied kenmerkt zich door een groene noordrand, groenstructuren langs wegen en doorlopende watergangen. Behoud van het groene karakter van het gebied draagt sterk bij aan de duurzaamheidsopgaven.
- Vergroten biodiversiteit.

Het bestemmingsplangebied heeft grote waarde wegens de ligging te midden van stedelijke gebieden. Om de biodiversiteit verder te vergroten kan een aantal maatregelen worden getroffen.

- 1) De oevers van de watergangen zijn veelal beschoeid. Langs de watergangen kunnen natuurvriendelijke oevers worden gecreëerd.
- 2) Bomenrijen langs watergangen zijn veelal onderbroken. Het aanplanten van extra bomen en onderbegroeiing van struiken zorgt voor een groene structuur die gebruikt kan worden door vogels, insecten en zoogdieren en tevens de functie kan hebben als verbindingzone.
- 3) In het plangebied zijn veel grasvelden/gazonvegetaties aanwezig. Door deze gebieden extensiever te beheren waardoor een kruidenrijkere situatie ontstaat draagt dit bij aan de biodiversiteit.
- 4) Het gebruik van verlichting langs groenstroken zo veel mogelijk te beperken kan bijdragen aan de rust en donkerte wat ten goede komt aan insecten, vogels en vleermuizen.
- 5) Tegen zeer geringe kosten is nieuwbouw geschikt te maken voor medebewoning door dieren zoals gebouwbewonende vleermuizen, huismus en gierzwaluw. Met name bij appartementencomplexen en woonhuizen met een plat dak kunnen kasten ingebouwd worden om geschikte locaties voor verblijfplaatsen te creëren. Ook bij de renovatie van bestaande gebouwen zijn voorzieningen voor huismussen makkelijk te treffen. Tevens maakt het Bouwbesluit 2012 (artikel 3.69, lid 2) het mogelijk om stootvoegen te realiseren die voor vleermuizen toegankelijk zijn.
- 6) Nieuwe erven bij woningbouw groen inrichten met een variëteit aan (inheemse) soorten.

6. Conclusies en aanbevelingen

6.1 Beschermde soorten

- In het bestemmingsplangebied zijn potenties voor vogels met jaarrond beschermde vaste rust- en verblijfplaatsen aanwezig, te weten huismus en gierwaluw. Aanwezigheid van vaste rust- en verblijfplaatsen van huismus en gierwaluw zijn reeds aangetoond.
- In het bestemmingsplangebied zijn potenties aanwezig voor de Habitatrichtlijnsoorten gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, laatvlieger, meervleermuis, watervleermuis, rosse vleermuis en gewone grootoorvleermuis.
- In het bestemmingsplangebied zijn potenties aanwezig voor Nationaal beschermde soorten, die niet zijn vrijgesteld van ontheffing zoals steenmarter.
- In het bestemmingsplangebied zijn potenties aanwezig voor van ontheffing vrijgestelde zoogdieren en amfibieën.

Voor de ontwikkelingen op locatie 2, 3, 5, 7, 8 en 10 is nader onderzoek noodzakelijk naar vleermuizen. Pas na afronding van dit onderzoek kan met zekerheid worden gesteld dat de ontwikkeling niet leidt tot overtreding van de Wet natuurbescherming ofwel met redelijkheid kan worden aangenomen dat een ontheffing kan worden verleend en de uitvoerbaarheid van het bestemmingsplan niet in het geding is.

Voor de ontwikkelingen op locatie 4 zijn negatieve effecten op vleermuizen op voorhand niet uitgesloten indien de aanwezige bomen worden gekapt en/of de naastgelegen bebouwing meer wordt aangelicht dan in de huidige situatie het geval is. Het verlichtingsplan en/of de te rooien bomen dienen voorgelegd te worden aan een deskundig ecoloog ter beoordeling. Indien op basis van deze beoordeling negatieve effecten niet zijn uitgesloten is aanvullend onderzoek nodig. Pas na afronding van dit onderzoek kan met zekerheid worden gesteld dat de ontwikkeling niet leidt tot overtreding van de Wet natuurbescherming, ofwel met redelijkheid kan worden aangenomen dat een ontheffing kan worden verleend en de uitvoerbaarheid van het bestemmingsplan niet in het geding is.

Voor alle ontwikkellocaties, met uitzondering van locatie 12, is de aanwezigheid van broedvogels niet uitgesloten. Schadelijke effecten door uitvoering van de werkzaamheden op bezette voortplantingsplaatsen van algemene vogels en categorie 5 soorten vogels zijn te voorkomen (in gebruik zijnde vogelnesten mogen in principe nooit worden verstoord) door onder andere buiten het broedseizoen te werken (buiten grofweg de periode 1 maart – 31 juli). Deze periode kan langer of korter zijn op basis van de soort en de weersomstandigheden. Indien er binnen het broedseizoen gewerkt wordt in het plantsoen is voorafgaand aan de werkzaamheden een inspectie door een deskundig (stads)ecoloog noodzakelijk. Bij het aantreffen van een broedgeval zullen werkzaamheden moeten worden uitgesteld en/of mag in een geruime afstand rondom de nestlocatie niet worden gewerkt, dit is afhankelijk van de soort en zal worden bepaald door de ecoloog.

6.2 Beschermde natuurgebieden

- Het vaststellen van het bestemmingsplan heeft geen nadelige invloed op het Natuurnetwerk Nederland binnen en nabij het plangebied gelegen.
- Negatieve effecten op Natura 2000-gebieden zijn op voorhand niet uitgesloten. De effecten van het planvoornemen op de instandhoudingsdoelen van Natura 2000-gebieden dienen nader te worden getoetst.
- Binnen ontwikkellocaties 6, 9 en 11 ligt aangewezen Groene wijkdooradering. Dit betreffen bomen (populieren) langs de naastgelegen wandelpaden en houtopstanden. Het is onzeker of deze bomen door de ontwikkelingen worden aangetast. Indien dit het geval is dient contact opgenomen te worden met de stadsecologen van de gemeente Rotterdam, om nadere vervolgstappen te bespreken.
- Indien ontwikkelingen worden voorzien die afwijken van het bestemmingsplan dient het effect hiervan op beschermde en waardevolle natuurgebieden te worden onderzocht en getoetst.

6.3 Aanbevelingen

- Geadviseerd wordt om bij renovatie of nieuwbouw gebouwen geschikt te maken voor medebewoning door vleermuizen, huismussen of bijen (natuurinclusief bouwen).
- Kansen voor natuur liggen bij het ontwikkelen van natuurvriendelijke oevers langs de sloten, het aanplanten van bomen met onderliggende struiken, het extensief beheren van graslanden en het behoud van het huidige groen.
- Het bestemmingsplan, met inbegrip van bovenstaande, is 'aanvaardbaar' vanuit het oogpunt van de Wet natuurbescherming.

Literatuurlijst

Rapporten:

- Meurs, F.A. van & M.J.A. van der Neut, 2019. Memo nulmeting gierzwaluw en huismus i.h.k.v. Soortenmanagementplan Hoogvliet. Kenmerk MER20190709v01
- Veen, K.J. van. 2020. Activiteitenplan gewone dwergvleermuis. In het kader van de Wet natuurbescherming. Plangebied: Sloopflats Oudeland (Fideliolaan 2-78 en Toscalaan 560-610), Hoogvliet. Rapportkenmerk: ER20200104v01. Ecoresult B.V., Dordrecht

Internetsites:

- www.gis.rotterdam.nl/gisweb2
- <http://www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/googlemapszoek2.aspx>
- <http://rotterdam.maps.arcgis.com/apps/Viewer/index.html?appid=a04fcc63c77945c7b8d207ecd0b2fa5e>
- http://pzh.b3p.nl/viewer/app/Natura_2000
- <http://pzh.b3p.nl/viewer/app/NNN>
- <http://pzh.b3p.nl/viewer/app/Natuurbeheerplan>
- <https://www.rotterdam.nl/wonen-leven/duurzaam/>

Bijlage 1: Foto's bestemmingsplangebied

Vleermuiskast aan een boom in ontwikkellocatie 4. Foto: K.J. van Veen | Ecoresult B.V.

Ontwikkellocatie 4 gezien vanuit het noorden. Foto: K.J. van Veen | Ecoresult B.V.

Bebouwing binnen ontwikkellocatie 5. Foto: K.J. van Veen | Ecoresult B.V.

Ontwikkellocatie 6 in gebruik als opslagterrein. Foto: K.J. van Veen | Ecoresult B.V.

Foto vanuit ontwikkellocatie 11 met zicht op ontwikkellocatie 9. De bomen rechts op de foto betreffen Groene Wijkdooradering. Foto: K.J. van Veen | Ecoresult B.V.

Populierenlaan met meerdere vleermuiskasten binnen ontwikkellocatie 7. Foto: K.J. van Veen | Ecoresult B.V.

Ontwikkellocatie 2. Links op de foto de aanwezige bebouwing D. Foto: K.J. van Veen | Ecoresult B.V.

Bijlage 2: wetgevende kaders

Wet natuurbescherming

Per 1 januari 2017 is de Wet natuurbescherming (Wnb) van kracht. Deze nieuwe wet is een vervanging en samenbundeling van drie voorgaande wetten; de Natuurbeschermingswet 1998, de Boswet en de Flora- en Faunawet⁵. Tevens heeft er een decentralisatie van het bevoegd gezag plaatsgevonden: per 1 januari 2017 zijn de provincies verantwoordelijk voor de vergunningen en ontheffingen. De Wnb is op te delen in grofweg drie delen:

Bescherming van gebieden

De Wnb richt zich met de bescherming van natuurgebieden uitsluitend op Natura 2000-gebieden. Natura 2000 is een Europees netwerk van beschermde natuurgebieden. In Natura 2000-gebieden worden bepaalde diersoorten en hun natuurlijke leefomgeving beschermd om de biodiversiteit te behouden. Invloeden (ook van buitenaf) mogen deze instandhoudingsdoelstellingen niet in gevaar brengen.

⁵

www.rvo.nl

Bescherming van soorten

Tabel 2: Soortenbescherming en verbodsbepalingen volgens de Wnb.

Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn § 3.1 Wnb	Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn § 3.2 Wnb	Beschermingsregime Nationaal beschermde soorten (andere soorten) § 3.3 Wnb
Art 3.1 lid 1 Het is verboden in het wild levende vogels opzettelijk te doden of te vangen.	Art 3.5 lid 1 Het is verboden soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.	Art 3.10 lid 1a Het is verboden soorten opzettelijk te doden of te vangen.
Art 3.1 lid 2 Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.	Art 3.5 lid 4 Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen.	Art 3.10 lid 1b Het is verboden de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren opzettelijk te beschadigen of te vernielen.
Art 3.1 lid 3 Het is verboden eieren te rapen en deze onder zich te hebben.	Art 3.5 lid 3 Het is verboden eieren van dieren in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen.	Niet van toepassing
Art 3.1 lid 4 en lid 5 Het is verboden vogels opzettelijk te storen, tenzij de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.	Art 3.5 lid 2 Het is verboden dieren opzettelijk te verstoren.	Niet van toepassing
Niet van toepassing	Art 3.5 lid 5 Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.	Art 3.10 lid 1c Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

verbodsbepalingen (zie Tabel 2). De eerste twee categorieën zijn gebaseerd op de door de Europese Unie opgestelde Vogelrichtlijn (uit 1979) en de Habitatrichtlijn (uit 1992). Het derde beschermingsregime betreft soorten die niet op Europees niveau beschermd zijn, maar wel op landelijk niveau: de Nationaal beschermde soorten (in de wet aangeduid als “andere soorten”). Als bevoegd gezag heeft iedere afzonderlijke provincie (een aantal) algemene soorten uit deze derde categorie vrijgesteld van ontheffingsplicht. Wel geldt altijd voor alle soorten de algemene zorgplicht. Deze zorgplicht houdt in dat men bij werkzaamheden met mogelijk negatief effect op

planten en dieren, maatregelen dient te nemen (binnen wat redelijkerwijs van men verwacht kan worden) om onnodige schade aan planten of dieren te voorkomen⁶.

Bescherming van houtopstanden

De bescherming van houtopstanden betreft voornamelijk een voortzetting van de Boswet en richt zich op de instandhouding van het bosareaal. Bij houtopstanden groter dan 10 are of 20 rijbomen en gelegen buiten de bebouwde kom geldt een meldplicht, herplantplicht en mogelijke oplegging van een kapverbod. In deze natuurtoets blijft de bescherming van houtopstanden buiten beschouwing.

Zorgplicht

Naast verbodsbepalingen geldt de zorgplicht ten aanzien van alle in het wild levende dieren en planten en hun leefomgeving. De Wet natuurbescherming formuleert de algemene zorgplicht als volgt (artikel 1.11):

- Een ieder neemt voldoende zorg in acht voor de in het wild levende dieren en planten, alsmede voor hun directe leefomgeving;
- Deze zorg houdt in ieder geval in dat een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen voor flora of fauna kunnen worden veroorzaakt, verplicht is dergelijk handelen achterwege te laten voor zover zulks in redelijkheid kan worden gevergd, dan wel alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van hem kunnen worden gevergd teneinde die gevolgen te voorkomen of, voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken;
- De zorgplicht is altijd, voor iedereen en in alle gevallen van toepassing.

⁶ Ministerie van Economische zaken (2016) Soortenbescherming bij ruimtelijke ingrepen